

JOCHEN GUTSCH
MAXIM LEO

FRANKIE

JOCHEN GUTSCH
MAXIM LEO

FRANKIE

EGY RENDKÍVÜLI BARÁTSÁG TÖRTÉNETE

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja:
Jochen Gutsch – Maxim Leo
Frankie
Penguin Verlag, München, 2023

FORDÍTOTTA
Várnai Péter

BORÍTÓTERV
© FAVORITBUERO, München
Grafika: Hanna Zeckau

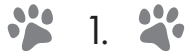
ISBN 978-963-636-288-1

Minden jog fenntartva

Copyright © 2023 Jochen Gutsch and Maxim Leo
Copyright © 2023 Penguin Verlag in der Penguin Random
House Verlagsgruppe GmbH, München
Hungarian edition © Kossuth Kiadó, 2024
Hungarian translation © Várnai Péter, 2024

Mitől olyan nehéz az élet?
Az emberektől?

An Affair to Remember

A fonál

Nekem azt mondták, hogy egy történetet az elejétől kell elmesélni. A kezdet kezdetétől. Csakhogy én kandúr vagyok, sejtelmem sincs, mi az, hogy eleje vagy a kezdet kezdete. Az embereknek egy csomó szabályuk van arra, hogyan kell menniük a dolgoknak az életben. Csináld ezt, csináld azt! Lehetek őszinte? Ez unalmas. Fárasztó. Nem nekem való. Ezért most csak úgy elkezdem valahol. Talán éppen az elején. A kezdetnél.

Az volt a régi szép idő, és ezen azt értem, hogy az esték melegek voltak, későn sötétedett, a méhek zümmögtek a hársfák között. Egy ilyen estén át akartam ugrani a professzorhoz. Hogy ki a professzor,

azt későbbre hagyom. Merthogy egyelőre nem lényeges.

Így hát elindultam a falu közepén átvezető Nagy Úton. El a tó mellett, ahol magas a fű, és ott ettem egypár szöcskét. Hogy mi a jó a szöcskében? Soha nem panaszkodnak, amikor megeszik őket. Ellenében a madarakkal. Azok mindig hatalmas drámát rendeznek. „Ne egyél meg! Anya vagyok! Tíz gyermekem van a fészekben!” A madarak folyton túlzásba esnek. Én meg minden alkalommal csak állok ott ostobán, a számban a madárral, és egy kicsit rosszul érzem magam.

Elmentem a falu temploma mellett, a korhadt madáretetők mellett, el a dagadt Heinz (rottweiler) bűdös pisije mellett, két szemétdomb mellett, amelyeken semmi finomság nem volt, de még épp csak ehető dolgok sem, csupán kávézacc, tojánhéj, krumplihéj, almahéj. Ha már itt tartunk, embelek, jó, ha tudjátok: ha egy szemétdombon kizárólag mindenféle héjak hevernek, az a fukarságotokról árulkodik.

Elhaladtam a nagy homokdomb mellett, amely után nem sokkal már az erdő kezdődik, amögött pedig véget ér a világ. Jó hangulatban baktattam, tök lazán mentem-mendegéltem az alkonyatban, átugrottam egy régi fakerítésen, és végül az elha-

gyott ház kertjében álltam. Mindenki elhagyott háznak hívja, mert a városi emberek, akik nyaranta mindig itt laktak, egyszer csak nem jöttek többé.

A csukott ablakok mindegyikén függönyök vannak, télen szél süvít az elhagyott ház körül, és a dagadt Heinz, az a seggfej azt állítja, hogy egy farkas vérfarkas lakik ott.

De most figyeljete! Már majdnem elmentem az elhagyott ház mellett, amikor megláttam ott egy férfit. Bent az elhagyott házban! Annyira megdöbbsentem, hogy rögvest beugrottam egy bokor mögé, mert begazoltam. Ott ültem, és azt gondoltam: basszus, Frankie, most mi legyen?

A legszívesebben ízibe visszarohantam volna, hogy mindenkinek, akit csak ismerek, beszámoljak a szenzációról. Akkor persze kezdetét vette volna a kérdezősködés. Hogy festett az a férfi, Frankie? Milyen szaga volt annak a férfinak, Frankie? Milyen enivaló volt annál a férfinál, Frankie? Egészen biztos vagy benne, hogy nem vérfarkas, Frankie?

Ha egy elhagyott ház egyszeriben már nem elhagyott, rengeteg kérdés adódik. Akkor mindenki tudni akarja a részleteket. És ha azokkal nem szolgálhatsz, hülyét csinálsz magadból. Ezért azt tettem,

amit ilyen helyzetben minden valamirevaló kandúr tenne: kikukucsáltam a bokor mögül. Lestem. Figyeltem. Lestem. Figyeltem. Ez jó ideig így ment. Itt most rövidebbre fogom, mert más egyébként nem történt. Lestem. Figyeltem. És így tovább.

Aztán közelebb lopakodtam, csendesen, nesztelenül. Néhány macskafaroknyi távolságból benéztem a nagy ablakon, és részleteket gyűjtöttem.

Első részlet: valóban egy férfi van ott.

Második részlet: egy széken áll.

Harmadik részlet: a szoba mennyezetéről egy fonal lóg le.

Negyedik részlet: a fonal a férfi nyaka körül van.

Ötödik részlet (a negyedik részlet kiegészítése): a fonal rendkívül vastag.

Csodásabb fonalat, higgyétek el, én még soha nem láttam. Imádom a fonalakat, ezt tudnotok kell rólam. Amikor még az öreg Berkowitz aszszonynál éltem, majdnem mindennap játszottunk egy fonallal. Ember soha nem lógott rajta, egy egér viszont néha igen, mármint nem valódi, csak fonalból készült, még ha az emberek azt is gondolják, hogy mi, macskák valódinak hisszük. De erről szó sincs. Elvégre nem vagyunk hülyék.

Amikor az ablakból megláttam azt a hihetetlenül szép fonalat, egyszeriben az öreg Berkowitz

asszonyra és életem legjobb időszakára kellett gondolnom. Ez az időszak nem tartott sokáig, mert az öreg Berkowitz asszony egyik nap a kertben elfeküdt. Kicsit később jött két talpig fehérbe öltözött férfi, és az öreg Berkowitz asszonyt betolták egy autóba, amelynek a tetején villogó fény volt, és én soha többé nem láttam.

Az emlékek miatt kicsit elnehezült a szívem, és a legszívesebben bekiabáltam volna annak a férfinak:

– Hé, te ott! Aki a fonallal játszol! Irtó klassz az a fonal! Beszállhatok a játékba?

Nem szállhattam be. Más történt. Minden bátorságomat összeszedve felugrottam az ablakpárkányra, és benéztem a házba. A férfi egy széken állt, a nyaka körül a fonallal. Aztán meglátott engem, és meglepetten nézett rám. Csakhogy nem kellemesen meglepődve, hanem mérgesen. Kinyitotta a száját, aztán meg becsukta, mint egy ponty, és mondott nekem valamit, amit nem értettem. Mert ő az ablaküveg mögött volt, én meg előtte. Logikus.

Hunyorogni kezdtem. Még egy fontos tudnivaló nektek, embereknek: ha egy macska hunyorog, az olyan, mintha mosolyogna. A hunyorgás azt jelenti: minden frankó. Jó kedvem van. Mi

a helyzet? Úgyhogy eszelősen hunyorogtam az ablak előtt, de a férfi ugyanolyan seggfejnek tűnt, mint a dagadt Heinz, és semmit sem értett. Még hadonászni is kezdett felém a karjával. Felemeltem a jobb mellső mancsomat, hogy mutassam: hé, minden oké! Értelek. Ha fonállal játszunk, néha kicsit elvadul a dolog. Be kell azonban vallanom, hogy a hadonászás ijesztő volt. Ezért a lábaim közé nyalintottam, hogy megnyugodjak, mert tiszta ideg lettem, és nem tudtam, mit csináljak.

Aztán egyszeriben felgyorsultak az események. A férfi kihúzta a fejét a fonalból, leugrott a székről, és kivágódott az elhagyott ház ajtaja. A férfi ordított. Én leugrottam az ablakpárkányról. A férfi felkapott valamit, és felém hajította. Futni kezdtem, de a lábaim remegtek az ijedtségtől. Reszkettem, mint a nyárfalevél. Közeledni láttam egy árnyat. Valami utánam repült és fejen talált. Aztán már semmiről sem tudtam.

Az első dolog, amit újra hallottam, a szél volt. Valamit súgott nekem. Hogy mit, azt nem értettem, pedig nagyon figyeltem. A fűben feküdtem az elhagyott ház előtt. Borzalmasan fáradt voltam, és nem mozdultam. A szememet is alig tudtam ki-

nyitni. A szél pedig csak suttogott és suttogott, amíg rájöttem, hogy nem is a szél az. Hanem a férfi, aki fölöttem áll, és lehajolva hozzám beszél. Még a lábával is megbökött, mintha döglött patkány lennék, vagy valami olyasmi.

– Jól vagy? – tett fel egy meglehetősen ostoba kérdést, mert egészen nyilvánvalóan nem voltam jól.

Aztán szörnyű fáradtság tört rám, és elaludtam. Amikor legközelebb felébredtem, először nem tudtam, hol vagyok. Pocsékul éreztem magam, és óvatosan körbenéztem, de csak futólag. A mennyezetről lelógni láttam a pompás fonalat, és akkor minden eszembe jutott. Bent feküdtem az elhagyott házban! Egy kanapén feküdtem, ha pontosan akarjátok tudni, alattam pedig papír volt, talán egy régi újság vagy olyasmi. Láttam a férfit, most velem szemben ült egy fotelban. Egy kis telefon tartott a füléhez, és izgatottan beszélt valakivel. Sejtelmem sem volt, kivel. Azt viszont megmondhatom, miről beszélt. Rólam.

– Van itt nálam egy elpusztult macska – mondta a telefonba. – El tud jönni? Igen, valóban halottnak tűnik, de én nem vagyok állatorvos. Ezért hívtam fel magát. Nem, nem az enyém, és nem tudom, kié. Hogy milyen? Ez miért fontos? Olyan, mint egy átlagos macska. Szürke cirmos, kissé vész-

na, az egyik füléből hiányzik egy darab. Nem, nem tudom, mitől pusztult el! Igen, a kertemben találtam. Figyeljen... Oké, mondom a címemet... Nem, a macska...

– Kandúr vagyok! – szóltam közbe.

Ez persze nem volt okos tőlem. A professzor, akit majd még megismertek, gyakran felhívja a figyelmemet arra, hogy okosabban kell viselkednem, különben sok bajom lesz az életben. Csakhogy méregbe gurultam. Előbb kis híján agyonütnek, aztán pedig ez az ember szimplán macskának nevez, miközben én hibátlan kandúr vagyok.

– Mi van? – kérdezte a férfi.

– Kandúr vagyok! – ismételtem meg. Bizonyára nem beszéltem elég tisztán emberül, és a nyelvem is nehezen forgott a dolog miatt, ami fején talált. Számtalanszor meg kellett ismételnem, mire sikerült kifogástalanul kimondanom: – Kandúr vagyok!

A férfi úgy bámult rám, mintha valami szörnyeteg lennék. Tapasztalatból beszélek: ha egy kandúr mond valamit, az emberek kiakadnak. Mindig. Ezért nem szólaltam meg már régóta. Utoljára a faluban fordult elő, a bolt előtt. Egy asszony bevásárlótáskájából kiesett valami, én meg szóltam neki:

– Helló, hölgyem, azok nem az ön porszívózsákjai?

Az asszony erre sikoltozva elrohant. Végig az egész főutcán, az az ostoba nőszemély.

Az embernyelv nagyon egyszerű. Az első szó, amit kimondtam, ez volt: hó. Aztán már hamar jött a többi is. A menhelyen sok állat beszélt embernyelven. Az öreg Berkowitz asszony embernyelven beszélt, és a televíziója is embernyelven beszélt.

Régen jobban beszéltem embernyelven, mint macskául. Ma már vagy tíz nyelvet tudok. Ez nem sok, a professzor huszoneg nyelven beszél, még kecskéül is, pedig azt szinte senki sem beszéli a kecskéken kívül. Logikus. Egy kandúr, ha nem tud nyelveket, elveszett. Azt is megmondom, mi az oka: a fajok sokfélesége. Lépten-nyomon találkozhatni más állatokkal, amelyek más nyelveket beszélnek, és nem lehet mindegyiküket megenni, kettéharapni vagy addig játszani vele, amíg meghal. Akkor beszélni kell. Ez a helyzet, nem én találtam ki. Ha például az erdőben sétálok, ott mindig ül egy hatalmas bagoly. Egész nap egy ágon ül és komoran bámul. Én azonban, ha találkozom a hatalmas bagollyal, nagyon barátságosan megszólítom bagolyul:

- Szia, bagoly! Hogy ityeg a fityeg?
- Ahogy kell.
- Igen, ahogy kell. Vigyázz magadra, bagoly!
- Persze, Frankie.

Látjátok? Még egy egész nap az ágon üldögélő bagollyal is jól el lehet beszélgetni. Csak az emberek viselkednek furcsán, amikor beszélek.

A férfi még mindig tátott szájjal meredt rám. Nagyon megijedt, ezt éreztem rajta. Azt pedig láttam, hogy gondolkodik. Én meg azt mondtam magamnak: fogd be a szád, Frankie, és várj! Az ember biztosan össze van zavarodva, és azt találgatja, hogy megbolondult-e. Valóban beszélt a kandúr? Lehet-e ez? Vagy ő begolyózott?

A férfi sokáig vizslatott engem. Miután semmi sem történt, és én semmit sem mondtam, megkönnyebbülten hátradőlt a fotelban, és becsukta a száját. Megcsóválta a fejét, és elmosolyodott.

– Ugyan már, marhaság! – mondta.

Mire én: – Nem marhaság.

A férfi kiakadt, de teljesen. Az arca olyan fehér lett, mint egy szarvas fenéke. Ezt én élveztem egy kicsit. Na jó, nem is csak kicsit. Merthogy jobb, ha tekintélyed van az emberek előtt. Különben nem

vagy biztonságban tőlük, és beléd rúgnak vagy hozzád vágnak valamit. Vég nélkül.

A férfi nagy sokára megszólalt:

– *Te beszélsz?!*

Na bravó, gondoltam, ez aztán az éleslátás! A férfi nagyon lassan és hangosan beszélt hozzám. Az öreg Berkowitz asszonnyal egyszer néztem egy filmet. Férfiak ültek benne egy tűz körül, és más férfiakkal beszéltek, akiknek az arcán festmények voltak, a fejükön meg tollak. Az ugyanilyen volt. Azok a férfiak úgy beszéltek a tollakat viselőikkel, mintha azok totál hülyék lennének.

A férfi folytatta: – *Én. Richard. Gold.*

Közben a mellkasára bökött. Én ezt furcsának találtam, de viccesnek is, úgyhogy én is a mellkasomra böktem.

– *Én. Frankie* – mondtam.

Mire a férfi: – *A Fejed? Fájni? Au, au?*

Én: – *Igen. Au, au!*

A férfi: – *Sajnálom.* – Aztán úgy tűnt, hogy nem tudja, mit mondjon még. Óvatosan kinyújtotta a mancsát, és az én mancsomra tette. – *Nem. Kell. Félned.*

Ezt kedvesnek találtam. És mert kedves volt, úgy gondoltam, végre beszélhetünk a lényegről.

Én: – *Enni, enni? Éhes!*

A hasamra mutattam, aztán a számra.

A férfi: – *Enni, enni? Te? Hozok neked enni.*

Megítélésem szerint ezek voltak az első értelmes szavak, amelyeket a Richard Gold nevű férfi mondott.